

רשומות

הצעות חוק

26 בינואר 1982

1566

ב' בשבט התשמ"ב

צמד

81

חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (תיקון מס' 5), התשמ"ב-1982

הפרסמת בזה הצעת חוק מטעם הממשלה:

תיקון סעיף 1

חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (תיקון מס' 5), התשמ"ב-1982

בסעיף 1 לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975:

(1) במקום הגדרת "תאונת דרכים" יבוא:

"תאונת דרכים" — מאורע שבו נגרם לאדם נזק גוף עקב שימוש ברכב מנועי למטרות תחבורה, בין בנסיעת הרכב ובין בעמידתו;

דברי הסבר

(1) מוצע להבהיר כי המבחן לשימוש ברכב, המטיל אחריות לפיצוי על פי חוק הפיצויים, קשור בסיכון "התנועתי" בהתאם לתורה "התחבורתית" המקורית בלתי כיום (ראה פרופ' יצחק אנגלרד, "פיצויים לנפגעי תאונות דרכים", עמ' 16). רק שימוש תחבורתי ברכב שגרם לנזק גוף מצדיק פיצויים לפי חוק הפיצויים; שימוש ברכב לצרכים אחרים, כגון כמקור לחשמל או כמחסה — אינו מצדיק פיצוי לפי חוק הפיצויים, אם תוך כדי שימוש זה אירעה תאונת שגרמה לנזק גוף.

מוצע איפוא להבהיר בהגדרת "תאונת דרכים" ולצמצם "שימוש ברכב מנועי" האמור בה לשימוש "למטרות תחבורה" בלבד.

בסעיף 1 לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 (להלן — חוק הפיצויים), "רכב מנועי" ו"רכב" מוגדר כך:

"רכב מנועי" או "רכב" — רכב המונע בכוח מיכני לרבות אופנוע עם רכב צידי, תלת אופנוע, אופניים ותלת-אופן עם מנוע עזר ולרבות רכב הנגרר או נתמך על ידי רכב מנועי;

"תאונת דרכים" מוגדרת כך:

"תאונת דרכים" — מאורע שבו נגרם לאדם נזק גוף עקב שימוש ברכב מנועי, בין בנסיעת הרכב ובין בעמידתו.

ס"ח התשל"ה, עמ' 234; התשל"ח, עמ' 49; התשמ"ב, עמ' 69; עמ' 188; ה"ח התשמ"א, עמ' 453.

(2) במקום הגדרת "רכב מנועי" או "רכב" יבוא :

"רכב מנועי" או "רכב" — רכב הנע בכוח מיכני על פני הקרקע ועיקר יעדו לשמש לתחבורה יבשתית, לרבות טרקטור ומכונה ניידת הכשירה לנוע בכוח מיכני בכביש, ולמעט רכבת, כסא גלגלים, עגלת נכים ומדרגות נעות; כלי נגרר או נתמך על ידי רכב אחר אינו רכב בפני עצמו, אולם אם הוא מחובר לרכב, דינו כחלק מאותו רכב."

תחילה 2. תחילתו של חוק זה שלושה חדשים אחרי פרסומו.

דברי הסבר

שכן כתוצאה מהגדרה זו נתחייבו אלה בביטוח נפרד. במיוחד התעוררה הבעיה לגבי נגרים שייעודם משתנה חליפות, כגון קרונות או פלטפורמות, או נגרים העושים להיגרר הן על-ידי כלי רכב והן על-ידי בעלי היים. הכללת הנגרים במסגרת הגדרת "רכב מנועי" הטילה נטל כלכלי שאין לו הצדקה, על ציבור רחב של חקלאים, תעשיינים ובעלי מלאכה, וכבר נאמר על כך (ראה ד"ר פנחס גולדשטיין בספרו "ביטוח נפגעי תאונות דרכים", עמ' 50) כי "זוהי גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בה".

אשר על כן מוצע לבטל את החידוש ולהבהיר כי נגרים אינם רכב בפני עצמו, שכן כאמור אין בנגרים אלה סיכון משמעותי המחייב ביטוחם בנפרד בביטוח חובה. עם זאת יובהר כי כאשר הנגרר מחובר לרכב דינו כחלק מאותו רכב.

ריבוי "אופנוע עם רכב צידי, תלת אופנוע, אופניים ותלת אופן עם מנוע עזר", המופיע בהגדרת "רכב מנועי", בא בעקבות הנוסח הקודם של הגדרת רכב מנועי בפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התשל"ל—1970. הוברר כי ריבוי זה אינו גחון נוכח ההגדרה הרחבה של "רכב", ומוצע לבטלו.

(2) חוק הפיצויים יוצא מן ההנחה כי משמעותו של המונח "רכב" גלויה וידועה לכל, אולם מכיוון שתאונות דרכים כמשמעותה בחוק יכולה לקרות לאו דוקא בדרך, רבו הנוטים להרחיב את משמעות המונח רכב, ויש השואלים אם אין נכללים בו כלים ימיים, מטוסים, כלי עבודה למיניהם, כלי שעשועים לילדים, עגלות נכים, מדרגות נעות, מעליות וכדומה.

בית המשפט העליון נוקק לשאלה זו בע"א 133/79 — 863/79, לענין קטר של רכבת ישראל, וקבע כי קטר של רכבת ישראל כלול בהגדרה של "רכב מנועי" בחוק הפיצויים.

מוצע למנוע הרחבת יתר של המונח "רכב" ולמעט מההגדרה כסא גלגלים, עגלת נכים ומדרגות נעות. תרופתו של מי שנפגע באחד מאלה אינה מצויה בהסדר שלפי חוק פיצויים זה.

הכללת "רכב הנגרר או נתמך על-ידי רכב מנועי" במסגרת "רכב מנועי" הוא חידוש של חוק הפיצויים, אך מסתבר כי לא היתה לה הצדקה מבחינת הסיכון שנגררים אלה גורמים לציבור בהיותם נגרים. מצד אחר יצר החידוש סיבוכים ואי בהירות לגבי מהותם של נגרים ונתמכים, אי בהירות שיש בה סיכון —